

Próba — egy életre

Fiatalkorúak felett „ítélkeztek“

A kívülről is szorongó érzésekkel ült egy szegedi vállalat nagytermében, ahol összegyűltek a fiatal szakmunkások, KISZ-fiatalok. A hallgatósággal szemben ült a vállalat vezetősége és a fiatalok ügyésze. A vállalatnál történt két tolvajlás ügyében éppen befejezték a nyomozást. Az ügyész kezében ott volt két vastag dosszié, amely mindazt tartalmazta, amelyet T. Veronika és M. János fiatalok ipari tanuló elkövetett.

Ki tette?

A tények már korábban kipattantak. De milyen kényelmen volt addig a vállalat minden dolgozójának, a vezetőségnek, amíg csak találgatták: ki az üzemi szarka, ki nyúlál bele a munkatársak pénztárcájába, ki vett el X-nek, Y-nak a fizetéséből 100 forintot. Az idős, kipróbált szakmunkások, akik tisztelik, becsülik és szeretik egymást, gyanakodva pillantgattak az öltözők felé, hogy nem közülük való-e a tolvaj. Mindennap elveszett valakinek

valami értéktárgya. Egyszer egy óra, máskor egy 20 forintos, az aznapi zsebpénz, amelyből cigarettát és mozijegyet kellett volna venni.

Mindig többet

Rajtavesztettek azonban a tolvajok, akik egymástól függetlenül ügyködtek. S meg kell mondani, hogy rájuk gyanakodtak legkevésbé, hiszen mindkettő nagyon becsületes szülő gyermek. Az ipari tanuló fiú végül már nem érte be a 10 és 20 forintosok ellopásával, egyetlen százas elemelésével: egyszerre 500 forintot vett ki egy szaktársa öltözőszekrényéből. Mire kellett neki a pénz? A kislány előtt — akinek udvarolt — több akart lenni, mint ami.

Veronika sem az órárt vette el először, hanem egy könyvet, amelyet ott rejtgetett a szekrényben, s csak a kellő alkalomra várta, hogy kivihesse az üzemből. Az óra értéke viszont már meghaladja azt az összeget, amelyért törvény szabta büntetés jár. Az ügyészség mérlegelte mindkettőjük csele-

kedetét, figyelembe vette, hogy 16—17 évesekről van szó, akik nem úgy botlottak meg, hogy ne lehetne rajtuk segíteni.

A vállalat vezetősége és a KISZ-szervezet odaírt a két fiatalok mellé, Elhatározásuk: jó útra térítik őket, s becsületes szakmunkásokat nevelnek belőlük. Első eset, hogy az ügyészség a megtévedt fiatalok ügyében ezt a tárgyalási formát választotta. Mérlegelte a kollektív erejét: képes-e a két megtévedt fiatal nevelésére. Próbára teszik a vállalat kollektíváját, a KISZ-szervezet erejét, s nem utolsósorban Veronika és Jancsi jellemét, akaratát.

Segít a közösség

A két dossziét, az ügyet hivatalosan is lezárták. Aláírta az okmányokat Jancsi és Veronika, az értük kezességet vállaló KISZ-titkár és a vállalat igazgatója ott, a kollektíva előtt.

S a tárgyalást kísérő szorongás végül feloldódott abban a közös szándékban, hogy mindent megtesznek a két fiatal jó útra térítéséért. A próbaidő hosszú, egy egész életre szól.

L. F.

Szegedi labdarúgóedző

TÁVOL-KELETI ÉLMÉNYEI

Kalmár György labdarúgóedző, az 1941-42-es bajnok év NB I-es gólkirálya egyhánapos szabadságra hazaérkezett Burmából. Lapunk részére a következő cikket írta:

Közel egy évvel ezelőtt utaztam ki Burmába, a volt Hátsó-Indiába, ahol a labdarúgók állami edzője vagyok. Ez az ország határozottan nagyobb mint hazánk, 24 millió lakosa van. 1947 óta független és azóta lassan, de biztosan fejlődik. Persze sok száz éves elnyomást és elmaradást, ha bármily gazdagok is természeti kincsekben, nagyon nehéz behozni.

Harmínckét törzs lakja az országot, s így az egységes vezetés igen nehéz. Egyes törzsek még mindig egész kezdetleges módon az őserdőkben laknak és csak terményeik értékesítésére mennek be a közeli falvakba, vagy városokba. Egy-egy vidék lakosságának öltözködése eseményszámra megy az európai ember számára. Az aranyat és az ékszert nagyon sokra becsülik és még a szegényebb nők is gyűrűt, karcsatot, nyakláncot, hajban viselt ékszereket és még bokacsatot is viselnek.

Min gondolkodik a szobor?

Burma nagyon híres pagodáiról és Buddha-szobrairól, amelyek legnagyobb része arannyal és drágakövekkel van ékesítve. A több mint ezer éves műemlékeket időnként felújítják, s így ma is csodálatos látványok. Szepesi Györgyöt, a népszerű rádióriportert novemberi burmai tartózkodása alkalmával elvittem a Rangoon-tól 80 kilométerre fekvő Pegu városkába, ahol a világ egyik legnagyobb és legfényűzőbb Buddha-szobra látható. Ez a fekvő, könyökén támaszkodó, 30 méter hosszú és 8 méter magas szobor fedett csarnokban van, ahová a hívők járnak imádkozni. Kertes Mihálynak, a SZEAC intézőjének egyszer elküldtem a szobor fényképét és tréfásan megjegyeztem: mintha Buddha is azon spekulálna, hogy kicseré-e a SZEAC, vagy sem...

Érdekes dolgokat tudok elmondani az ottani időjárásról. Tavaly, amikor feleségemmel együtt útnak indultunk, itthon 5 fok hideg volt és elég nagy hó. Két nap múlva Burmában 43 fokos meleg fogadott bennünket és mindketten úgy véltük, hogy a hőséget nem lehet kibírni. A rekkenő hőség azonban napokon belül elmúlt, s ez megkönnyítette ottlétünket. Az éjszakák így is szokatlanul melegek. Ennek hatására az állatok sem pihennek rendesen. A kakas például nemcsak hajnalban, hanem egész éjszaka kukorékol és a kutyák sűrűn felvonítanak éjjel. A klíma miatt gyorsan nő a haj, a szakáll és a köröm. Az ázsiai éghajlat egyébként többféle elváltozást okoz az emberi szervezetben. A vérnyomás erősen csökken. Nekem itthon 140 volt a vérnyomásom, míg Burmában 110-re csökkent le. Ez azonban nem jelent betegséget.

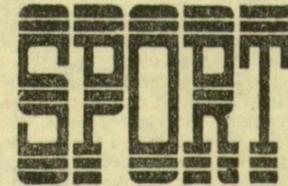
Élénk kereskedelem

Mint mindegyik keleti és ázsiai országban, a kereskedelem ott is erősen virágzik. A nagy áruházak mellett ezerszámra található a kis bazárakban és sátrakban áruló tömege. Nagyon sze-

Frissen, fiatalosan — újból itthon...

retnek adni, venni, seftelni. Az szinte természetes, hogy az európaiktól kétszeres árat kérnek mindenért, de viszont az európaiak ezt már

tudják és erősen lealkudva kérik az árut. Sokféle élelmicikkük van, főleg sok gyümölcsöt termelnek, mégis a nép eledelének mintegy 80 százaléka a rizs. Vízben megfőzik, egy másik edényben közben különböző levelekből igen erősen fűszerezve szoftot vagy mártást készítenek. Ezt ráöntik a rizsre, amelyet két csupasz kézzel összegyúrnak, majd hol az egyik, hol a másik kezükkel szépen meg-

eszik. Közben két-három csésze teát is megisznak.

Eddigi tartózkodásom alatt két és fél hónapot négy különböző vidéki városban töltöttem, s ezeken a helyeken több mint kétszáz személy részére edzőtanfolyamot tartottam. A labdarúgás ott is nagyon népszerű. A nagyobb mérkőzések zömét Rangounban, a fővárosban este, villanyfényben játsszák. Érdekesek a foszforozkáló anyagból készült világító számok, amelyek a játékosok mezején vannak. Kérkezéseimkor megdöbbenéssel láttam, hogy a nagy melegben kiizzadt, csuromvizes játékosok a féldélben és a mérkőzés végén nagy darab jeget szopogatnak. No, gondoltam, lesz itt tüdőgyulladás!... De tévedtem, mert senkinek sem történt baja, hiszen ezt így szokták meg.

Fejlődik a labdarúgóélet

A burmai labdarúgás szépen fejlődik, bár — véleményem szerint — még nem éri el a közepes európai színvonalat. Az elmúlt évünk igen sikeres volt, mert az ázsiai tornán az ifjúsági és a felnőtt válogatott is első lett. Három európai csapat ellen játszottunk: az NDK-tól 4:3-ra kaptunk ki, a szovjet CSZKA ellen 1:0-ra nyertünk és ugyan csak győztünk az ott járt Tatabányai Bányász ellen 2:1 arányban. Ezek az eredmények azt mutatják, hogy a jövőben Ázsia már nemcsak egyszerű kirándulás lesz az európai csapatok számára, hanem verejtékes küzdelemssorozat.

Előtem hosszú éveken keresztül angol, jugoszláv és szovjet edzők működtek Burmában, s ezért nagyon megtisztelő volt számomra, hogy újabb hároméves szerződést ajánlottak fel nagyszerű feltételekkel. A nehéz klíma miatt azonban csak egy évre újítottam meg a szerződésemet, és nincs is szándékom tovább kinnmaradni. Egyhánapos szabadságot kaptam, hazajöttem és majd március végén indulok vissza.

Kalmár György

Mindkét magyar csapat győzött

Tegnap fontos nemzetközi mérkőzésekben győzött a Győr és az FTC labdarúgó-csapat.

A ETO és a DWS Amsterdam Győrtől 22 000 néző előtt vívta meg visszavágó mérkőzését. A 15. percben Győrfy fejese a kapufát találta el, majd a vendégcsapat kemény játékba kezdett. Ennek „eredménye” volt, hogy Korsós megsérült, levonult a pályáról és csak a második féldőre jött ki újból. A győriek szünet után is lendületesen támadtak. Már úgy látszott, hogy döntetlen lesz az eredmény, amikor a 41. percben Povászai megszerezte a győztes gólt, amely a végeredményt jelentette. 1:0 a Győr javára. Ezzel az ETO Európa legjobb négy klubcsapata közé került.

A Ferencváros Rómában az AS Rómával találkozott. A Vásárvárosok Kupájáért vívott játék a zöld-fehérek végződött. A Ferencváros Albert nélkül is biztosan

nyert a gyenge formában lévő Roma ellen. Góllövő: Rátkai (38. perc), Fenyvesi dr. (II. féldő 32. perc), De Sisti (II. féldő 34. perc).

S-O-R-O-K-B-A-N

Ma két barátságos labdarúgó-mérkőzés lesz Szegeden: SZEAC—Kecskeméti Dózsa, SZEAC—stadion, fél 4. Sz. Dózsa—SZVSE, Hunyadi tér, fél 4.

A mai tekermérkőzések műsora: A SZAK vándorserlegéért: SZVSE—Postás, Vassutas-stadion, fél 5. A ruhaügyi kupáért: Építők—Ruhagyár, ruhagyári-pálya, 5 óra. Kender—SZAK, SZAK-pálya, 7 óra.

DÉL-MAGYARORSZÁG

A Magyar Szocialista Munkárpárt Csongrád megyei és Szeged városi bizottságának lapja.

Megjelenik hétfő kivételével mindennap. Szerkeszti a szerkesztő bizottság Főszerkesztő: dr. Lókós Zoltán Szerkesztőség: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 33-33, 30-63 Ejszakai telefon: 35-06 Kiadja a Csongrád Megyei Lapkiadó Vállalat Felelős kiadó: Kovács László Kiadóhivatal: Szeged, Magyar Tanácsköztársaság útja 10. Telefon: 35-00, 31-10. (Beküldött kéziratot nem örvönk meg és nem adunk vissza.) A lapot nyomja a Szegedi Nyomda Vállalat Szeged, Károly u. 9.

INDEX 25 053

Terjesztik a Csongrád megyei postahivatalok. Előfizetési díj egy hónapra 12 Ft. Előfizethető bármely postahivatalnál és kiskereskedőnél.

HÚSZ ÓRA

Uj film

Hosszú évektől folyt a vita arról, lehet-e jelentős, érdekes filmet csinálni napjaink eseményeiről, az ország — mélységben, kiterjedésben egyaránt páratlan — átalakulásáról. „Szürke, érdektelen és túlságosan esetleges anyag ez a művészs számára, aki nem rendelkezik a kellő távlattal” — hallottuk nem is ritkán. Akik ezt az álláspontot képviselték, feledni látszottak a tényeket, azt, hogy az igazán jelentős regények, filmek és drámák többsége mindig is a „szürke, érdektelen, esetleges” valóságot emelte a lényegre sűrítő általánosítás erejével műalkotássá. Ehhez persze a felszín mögé kell hatolni, társadalom és lélek, történelem és jellem rejtőző igazságait kell feltárni. Ez a títka annak, hogy a művész akár a legmagabb mából is feszültséget, izgalmas szépséget tudjon csíholni. Sánta Ferenc Húsz óra című regénye, és a belőle készült film, Fábri Zoltán rendezői remeklése a példa, hogy lehetséges, a nép céljaihoz húzó elkötelezettséggel állni lehet ezt a valóban nehéz próbát is.

A Húsz óra filmváltozata egyszerre megrendítő és fel-emelő alkotás. Méltó az ünnepe alkalomhoz, hazánk felszabadulásának huszadi évfordulójához. Sánta és Fábri olyan témát s olyan formát talált, amelyben a magyar társadalom, a nemzet életének elmúlt húsz esztendejéről lehet vallani. Ez a két évtized magasba emelt, de nem volt mentes megpróbáltatásoktól, tragikus zökkenőktől sem. A felszabadult ország történetének ellentmondásairól, s a buktatók felett is győzni tudó nép erejéről, hitéről szól az író és a méltó partnernek bizonyuló rendező. Mindketten a vallomások őszinteségével dolgoztak, úgy írták meg és vitték film-szalagra a történetet, hogy tanúsága mindenki számára hiteles, tehát elfogadható lehessen. Semmit sem szépitettek és semmit sem rajzolnak sötétebbre a valóságnál. Úgy költik újjá a történelmet, 1945-öt, 1956-ot és a jelent, hogy minden tanulságuk emberi sorsok példájával biztat és figyelmeztet. A Húsz óra falusi környezetben, egykori cseledek, szegényparasztok, gazdák zárt világában idézi a jelenkori történelmet.

Felszínes osztályozás parasztfilmnek mondaná a szép és nagyhatású produk-

Jelenet a filmből. Páger Antal és György László

ciót. A valóság azonban az, hogy a Húsz óra igényeiben és megvalósításában is átfogóbb, az egész nemzet megtett útjára emlékeztető. Minden nehézség nélkül behelyettesíthetők lennének a film helyzeteibe munkások, városi emberek. Azok az összeütközések, amelyeket Sánta Ferenc és Fábri Zoltán ábrázol: mindenhol jelentkezték — olykor még ma is felmerülnek — Magyarországon. Ez is egyik oka a hatásnak, annak, hogy a Húsz óra nézői között nemigen akad majd olyan, aki valamelyik szereplőben, egyik-másik jelenetben ne ismerne saját életének jellemzőire, személyes fordulataira. Közérdekűség és művészi erő ritka szerencsés találkozás teszi jelentőssé ezt az alkotást. Emberi arcok, gyémántmetszésű élessége, monológok balladás tisztasága, a film életgazdagsága, bátor őszintesége ragad magával. A teljességgel való találkozás megnyugtató érzésével jövőnk ki a moziból. Hosszú lenne sorolni a különböző szereplőket, a történet kitérőit és csomópontjait, bűn és bűnhődés, válságba merülés és felemelkedés mozzanatait: 1956 és 1963 egymásba jászó, hol vitázó, hol egymást erősítő képeit. Szektánsok és ellenforradalmárok, megtévedt emberek és konok ellenségek, érdekeik el-en-lázadó szegények, értelmiségiek, régi világból ittmardtak és mai hősök vívódócsatázó kavargásában fejezi ki az író és a rendező a mai életre, terveinkre, történelmi választásunkra kimondott, messzehangzó igent.

Mindez a filmen úgy lehetett csak ennyire hatásos, hogy Fábri — annyi nagy nemzetközi sikert kivívó rendezőnk — ismét meknelni tudott. Az indító képek lassúbb iramlásától eltekintve a Húsz óra hibátlan mű. Szerkezete, ritmusa, a részletek drámai telítettsége, fokozódó feszültsége, a képek ereje és a színészi játék megannyi telitalálat Fábri legjobb filmjévé teszi. A rendezői erő hatékonyságát bizonyítja az is, hogy a nagy együttes minden tagja képességeit legjavát nyújtotta. Sokáig emlékezetes marad Páger Antal igazgató Jósikája, amely külön tanulmányt érdemelne. Páger után e rövid ismeretében is említeni kell Görbe János, Bihari József, Maklári János, György László, Oze Lajos, Siménfalvi Sándor, Molnár Tibor, Petur Ilka és Keres Emil kiváló alakítását. Az operatőr, Illés György is minden elismerésre rászolgált.

Dersi Tamás

Az Aszfaltútépítő Vállalat (Békéscsaba) felhívja azon dolgozókat, akik személyesen, vagy írásban felvétel után érdeklődtek

azonnal jelentkezzenek

Békéscsabán, Lenin út 5/a alatt, mivel az útépítési munkákat beindítottuk. Felvételre újabb jelentkezőket is elfogad március 20-ig bezárólag az építésvezetőség.

x V 47 243

Aszfaltútépítő Vállalat Békéscsaba, Lenin út 5/a — Telefon: 28-06.

elköltözött

Szeged, Széchenyi tér 9. I. emelet, Szeged járási tanács épületébe. Telefonszám: igazgató 40-28; ügyvitel: 51-15. K. 43